

PHEGEA

driemaandelijks tijdschrift van de
VERENIGING VOOR ENTOMOLOGIE
van de
Koninklijke Maatschappij voor Dierkunde van Antwerpen

ISSN 0771-5277

Redactieadres : W.O. De Prins, Diksmuidelaan 176, B-2600 Antwerpen (Belgium)

Tel. 03/322.02.35

Jaargang 14, nummer 1

1 januari 1986

Verslag van de tweede internationale bijeenkomst van Nederlandse en Belgische entomologen (Breda, 12 oktober 1985)

door

Coty DE LOUKER

Het aantal deelnemers aan deze vergadering die ditmaal door onze vereniging was georganiseerd, bedroeg 43, nl. 27 Nederlanders en 16 Belgen. Onze voorzitter, de heer V.F. NAVEAU, heette allen van harte welkom en las daarna het korte verslag van de vorige vergadering voor. Hierna introduceerde hij de eerste Belgische spreker, de heer A. VERBRUGGEN, arachnoloog. Aan de hand van prachtige dia's gaf deze een duidelijke uiteenzetting over diverse soorten spinnen, de opbouw van hun web, en de diverse vangmethoden. Op een nadien gestelde vraag of spinnen ook mensen aanvallen en bijten, gaf de heer VERBRUGGEN ons een uitleg over het gif van de hier voorkomende spinnen, wat wel zwellingen of misselijkheid kan veroorzaken, maar niet dodelijk is.

Hierna kreeg de heer R. DE JONG uit Nederland het woord. Deze vertelde ons over de grootste entomologische expeditie aller tijden, het project Wallace, die dit jaar is georganiseerd ter gelegenheid van het 150-jarige bestaan van de Royal Entomological Society of London. Het onderzoek vindt plaats in het Dumokabone reservaat op Sulawesi, het vroegere Celebes. Door middel van dia's liet hij ons iets zien van de moeilijkheden die men te verwerken krijgt in een oerwoud met ongebaande wegen en waar men toch een hoogte wil bereiken van 1700 m. Deze expeditie loopt over een heel jaar en 120 leden hebben hieraan reeds meegewerkt, waaronder 10 Nederlanders. De heer DE JONG, die samen met de heer VAN TOL aan dit avontuur heeft deelgenomen, was zeer tevreden over de behaalde resultaten. Het eindverslag van de gehele expeditie zal echter nog wel enige tijd op zich laten wachten, omdat het op naam brengen van vele nieuwe soorten de nodige tijd vergt.

De volgende spreker was de heer Koen JANSSENS uit Antwerpen, die ons iets vertelde over Pterophoridae of vedermotten. Hij vermeldde de vangst van

Leioptilus distinctus H.-S. te Antwerpen-Linkeroever, een nieuwe soort voor de Belgische fauna. Tevens vertelde hij over de vangst van *Agdistis bennettii* CURTIS in het natuurreserveaat «Het Zwin», wat ook een vrij zeldzame soort is in België. Hierop werd vanaf Nederlandse zijde geadviseerd 's nachts eens met licht te gaan vangen, wat betere resultaten zou kunnen opleveren. Dan kwam de heer SPEYER uit Nederland aan het woord. Sinds 1926 is een van zijn favoriete vanggebieden de Belgische Ardennen, speciaal Torgny en omgeving waar hij, naast vele vlindersoorten, zijn eigen specialiteit - Pedipalpi - heeft verzameld. Door bestudering van alle genetische kenmerken en het verzamelen van alle vindplaatsen in West-Europa, wil de heer SPEYER proberen de boktorren op hun juiste benamingen te brengen. Van de Belgische entomologen zou hij graag gegevens ontvangen over vindplaatsen en aantallen van de volgende soorten : *Agapanthia*, *Compsidia populnea*, *Anaerea carcharias*, *Aramia moschata*, *Plagionotus* sp., *Caenoptera* en *Necydalis major*.

Voor België volgde daarna de heer Joris JANSSENS. Bij zijn studie ter voorkoming van perevuur, heeft hij het gedrag bestudeerd van solitaire bijen op Meidoorn in drie verschillende gebieden : Antwerpen-Linkeroever, Wilrijk en Ekeren. Door regelmatig onderzoek van de poten der bijen op de samenstelling der aanhangende pollen, heeft hij interessante gegevens verzameld over de bezochte bloesems. Het onderzoek startte reeds vóór de bloei en men kreeg zo een goed overzicht van de aantallen, de soorten en het gedrag van deze dieren. Hierna ontstond er een discussie over de mogelijkheid van overbrenging der besmetting door de monddelen der bijen. Het onderzoek van de heer JANSSENS is echter nog niet beëindigd. Hij gaf dus wel een uitleg over de verschillende theorieën, maar nog geen eindconclusie.

Vervolgens vertelde de heer T. GARREVOET uit België ons iets over het fotograferen van vlindereieren met een electronenmicroscop. Door de enorme vergrotingsmogelijkheden en de dieptescherpte kan zo een goed inzicht verkregen worden in de structuur van deze eieren. De heer GARREVOET legt zich vooral toe op de Lycaenidae, en wil hiervan alle soorten uit de Benelux fotograferen. Hij doet dan ook een beroep op alle aanwezigen om eieren waarvan hij nog geen afbeeldingen heeft, aan hem op te sturen. Op een desbetreffende vraag deelde hij ook nog mee dat tot nu toe eieren van één bepaalde soort, maar van verschillende vindplaatsen, steeds gelijk van structuur waren.

De laatste Nederlandse spreker was de heer H. VAN OORSCHOT. Aan de hand van een mooie diareeks vertelde hij ons over zijn *Melanargia*-vangsten in Turkije, vooral over de voordien zeer zelden gevonden ssp. *karabagi*. Bij bestudering van hierover verschenen literatuur, bleek men niet eensgezind te zijn wat betreft de soort waartoe deze *karabagi* zou behoren. Ook de in Oost-Turkije gevonden pikzwarte *Melanargia*'s stonden onder diverse namen vermeld, hetgeen niet zo verwonderlijk is als men ziet hoe, over het land verspreid, diverse kleurschakeringen voorkomen. Na onderzoek van de eierstructuur (vooral door Dr. P.S. WAGENER) kan men ze nu echter in soorten

en ondersoorten indelen. De heer VAN OORSCHOT toonde een zeer interessante dia waarop 5 rupsen voorkwamen, alle van dezelfde soort, gezeten op dezelfde voedselplant, maar alle 5 verschillend van kleur.

Hierna herinnerde onze secretaris, de heer W.O. DE PRINS, nog even aan het komende SEL-congres dat zal gehouden worden in Budapest. Ten slotte dankte de heer C. JEEKEL de sprekers namens de Nederlandse Entomologische Vereniging. Hij vond dat het programma goed gevuld was en hoopte op een blijvende samenwerking tussen onze verenigingen. Ook de heer V.F. NAVEAU dankte alle sprekers en alle aanwezigen en sprak de hoop uit dat in de toekomst nog meer van dergelijke samenkomsten mogen plaatsvinden.

De Louker, C. : Ter Duinen 39, B-2288 Bouwel.

Boekbespreking

Zahradnik, J. : *Bienen, Wespen, Ameisen (Die Hautflügler Mitteleuropas)*

14 x 20 cm, 192 p., 144 kleurfoto's, 161 figuren in de tekst waarvan 124 in kleur, Franckh/Kosmos Verlagsgruppe, Postfach 640, D-7000 Stuttgart 1, 1985, gebonden met stofomslag, DM 29,50 (ISBN 3-440-05445-4).

De vliesvleugeligen of Hymenoptera omvatten de insecten die sociale staten bouwen (mieren, wespen, bijen en hommels), maar ook een hele reeks solitair levende soorten. Hiervan zijn de sluipwespen en galwespen wel het best bekend. Men schat het aantal vliesvleugeligen in Europa op 15.000 soorten en op de hele aarde op ongeveer 100.000 soorten.

Hoewel de aantallen erg hoog liggen, wordt de belangrijkheid van deze insectengroep meestal onderschat. Vele soorten zijn erg belangrijk als bloembestuiver. Bijen leveren honing en was. Mieren en wespen verdelen schadelijk optredende insecten. Sluipwespen zijn belangrijke insectenparasieten. Sommige soorten worden welbewust gekweekt om andere schadelijke insecten op een biologische wijze te bestrijden.

De auteur beschrijft de levenswijze en ontwikkeling van de verschillende vliesvleugeligen, het ontstaan en vergaan van sociale insectenstaten, het verschijnsel koekoeksinsecten en het houden van slaven, het belang van de vliesvleugeligen voor de mens en nog veel meer. Verder bevat het boek een tabel om de voornaamste groepen van de Europese Hymenoptera te determineren (meestal tot op de familie). Van de meeste groepen worden dan enkele veel voorkomende soorten afgebeeld op kleurfoto's of op prachtig gekleurde tekeningen. Op de linkerbladzijde staat telkens de tekst waarin gegevens over het uiterlijk zijn opgenomen, maar ook over de levenswijze en de verspreiding.

Het boek geeft een zeer goed overzicht over de Europese vliesvleugelige fauna. Het is een vertaling van een Tsjechisch werk. Het is zeer verzorgd uitgegeven en kan aanbevolen worden aan al de geïnteresseerden in deze erg verscheiden insectengroep.

W. De Prins